

Primorski List

Poučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

Vse za vero, dom, cesarja!

Izhaja vsaki četrtek ob 11. zjut. Rokopisi se ne vračajo. Netračkovana pisma se ne sprejemajo.
Cena za celo leto 6 kron, za pol leta 3 krome. Za manj premožne 4 krome za celo leto.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
IVAN BAJT.
Tisk. Narodna tiskarna v Gorici.

Naročnino in oznanila sprejema upravnništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 9. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Solski ulici, Namski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 10 vin.
Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Nauki iz prvotnih volitev.

Prvotne volitve so pri kraju. Obe stranki štejeta svoje glasove in se pripravljata za odločilna dneva. Mi želimo, da bi naši prijatelji ne prezrli nauk, katere jim dajejo dovršene volitve.

1. Za našo stranko so glasovali srednje premožni posestniki, ki so še dobrega krščanskega mišljenja. Nasproti nam pa so šli bogatini, ki ljudstvo strahujejo in pa taki nemaniči, ki so moralno propali in so za vsako dejanje pripravljeni, če se jim plača, da se enkrat napijejo. Velika večina volilcev je prav gotovo za nas, ker po večini so slovenski volilci srednje premožni posestniki, ki se liberalizma niso še navzeli, ali pa delavci, ki svojega poštenja niso še zapravili. Zakaj nismo torej zmagali z veliko večino? Zato, ker nismo spravili svojih volilcev na volišče. Ti naši volilci se namreč do zdaj sploh niso brigali za politiko in so tudi zdaj izostali. Naši volilci so bili po večini novi volilci, ker stari so liberalno vzgajeni po „Soči“. Iz tega dogodka naj torej naši prijatelji povzamejo nauk in merilo za bodočnost: srednji posestniki so naše upanje v bodočnosti. Vsled tega moramo skrbeti za gospodarsko in politično organizacijo teh ljudi. Ustanavljati jim moramo izobraževalna, podporni in politična društva, vzdramiti jih moramo, da bodo brali naše časopise, združili jih moramo v posojilnice in zadruge, da bodo od liberalnih mogočnejšev neodvisni. Tega dela ne smemo odkladati, ako nečemo, da ti naši novi in neizkušeni volilci ne izgubijo poguma.

2. Ljudstvo je v onih občinah glasovalo za našo stranko, kjer je videlo, da je naša stranka kaj storila zanje. To je čisto naravno. Same besede, same pridige nam ne bodo pridobile ljudstva. Če si hočemo pridobiti ljudstvo, dajmo mu srce, pokažimo mu ljubezen, ki dela, ki vse prenaša, ki

nikoli ne omahne, ki vedno misli, kaj bi novega in koristnega vpeljala za srečo in blaginjo ljudstva.

3. Prvotne volitve so razkrile na Goriškem brezverski liberalizem, zlasti med inteligenco (gospodo). — Živeli smo mnogo let v krivem mnenju, da pri nas ni liberalcev. Zato pa so liberalci toliko bolj širili svoje časopise in ideje med ljudstvo. Volitve so pokazale, da je naša inteligenca zelo liberalna in celo očitno brezverska. Kar čez noč so nas zapustili učitelji, gostilničarji in drugi veljaki, s katerimi smo do zdaj veselo tarokirali, napivali in svatovali „na katoliški podlagi“. V nekaterih občinah so gospodje duhovniki in učitelji še na dan pred volitvijo hvalili Boga, da se še vedno tako radi imajo, če prav se prepira in tepe ves svet. Drugi dan pa je gospod učitelj ali gospod župan imel okrog sebe vse polno volilcev z volilnimi listki v rokah, duhovnik je pa prišel sam s svojo palico na volišče.

4. Važno je zdaj vprašanje, kaj nam je storiti nasproti liberalni inteligenci? Varujmo se najprej usodepolne zmote, kakor da je vse to nasprotje le osebno ali slučajno. Nasprotje je načelno. Vsled tega ni treba, da bi se zdaj vsled nasprotovanja pri volitvah jezili ali osebno žalili z nasprotniki. Saj smo nekoliko pač tudi sami krivi, da je naša inteligenca liberalna, ker smo jo toliko let zakrivali, ker smo vedno le molčali o načelih, o katerih se je zdaj vnel boj.

V tem boju veljajo zdaj misli in ideje, osebe so bolj v ozadju. Vsaki naj se torej pridno uči, da bo socialne načrte in krščanska načela dobro razumel in z dokazi zagovarjal. Prijatelji, ako hočete zmagati, vzemite knjige v roke in učite se!

Če bomo krščanska načela dobro umeli in čvrsto zagovarjali, bomo res uplivali na inteligenco in v

kratkem času si bomo tudi vzgajali mladih mož med inteligenco, ki bodo stopili v naše vrste v trdem boju z liberalci.

Politični pregled.

Deželni zbori so sklicani, in sicer po nastopnem redu: dalmatinski deželni zbor se snide že 10. decembra; češki in nižnjavstrijski 12., gorenjvavstrijski, solnograški, štajerski, koroški, bukovinski, moravski, sleški, tirolski, goriški in nižnjegradski, predarelski in tržaški 17., galjski 18. in kranjski 19. decembra. Istrski deželni zbor se v tej dobi ne snide.

Nadvojvoda Leopold Salvator je odpotoval s svojo obitelji iz Zagreba na Dunaj. Pred odhodom je tri dni sprejemal razne deputacije. Sprejet je bil tudi načelnik strelskega društva, ki je nameravalo prirediti bakljado. Nadvojvoda mu je odgovoril na pozdrav: „Zahvaljujem Vas v svojem in svoje obitelji imenu za nameravano bakljado. Akoravno je radi nastalih razmer morala izostati in niste prižgali luči, prepričan sem vendar, da so gorele baklje v srcih vseh Hrvatov“. Na kolodvoru se je zbralo številno naroda. „Ja se Vam srdačno zahvaljujem“, je nadvojvoda opetovano ponovil v zahvalo.

O ruskega carja zdravju krožijo razna nasprotujoča si poročila. — Poročali so tudi o sestavi provizorične vlade pod predsedstvom velikega kneza Nikolajeviča. A uradni ruski listi poročajo, da se stanje carju ni poslabšalo ter da se bolezen naravno razvija.

Buri se še vedno hrabro upirajo Anglezem. General Botha je preložil bojišče na mejo kapske kolonije. Tudi drugi vojskovodje se živahno gibljejo. O veliki burski zmagi pri Dewetsdorpu poročajo: Ubitih je 15 angležev, 62 ranjenih, 400 je moralo pred Dewetom odložiti orožje in prepustiti dva topova. Ostali vojaki

so pobegnili. Roberts in Kitchener hotela s krutostjo in moritvijo uničiti hrabre Bure.

Predsednik Krüger, kateremu je francoski narod izkazal tolike simpatije, je odpotoval v Bruselj. Tudi tu ga je prebivalstvo navdušeno sprejelo. Iz Bruselja je nameraval iti v Berlin. A nemški poslanik v Luksemburgu je naznanil predsedniku Krügerju, da ga nemški cesar ne more sprejeti. Krüger sedaj ne pojde v Berlin, ampak se poda takoj na Nizozemsko.

Vojna na Kitajskem se vije kakor kača. Pogajanja se še niso pričela. Kitajski cesar se menda vrne v Peking. Cesarica tudi. O bojih z boksarji se zadnji čas nič ne poroča. Zato pa se vojaki velevlasti med seboj pretepajo. Nedavno so ruski vojaki pogazili angleško zastavo. Sedaj pa poročajo o boju mej Angleži in Francozi. Zbilo se je 30 francoskih vojakov s svojimi angleškimi tovariši. Z bajoneti je bilo ranjenih več oseb. To je zopet nov dokaz lepe „jedinosti“ mej mednarodnimi četami na Kitajskem.

Novo volitve za državni zbor.

Na Goriškem. Kat.-narodna stranka ima do zdaj v IV. skupini absolutno večino glasov. Tudi v V. kuriji je že večina naša. — V poslednjem času smo sijajno zmagali: v Podgori, v St. Ferjanu, v St. Andrežu, v Biljani in Medani, v Biljah, na Ponikvah (v V. kuriji).

Na Kranjskem. Liberalni shodi dokazujejo, kako malo zaslombe imajo liberalci v kmetiskem ljudstvu. Med ljudstvo razširjajo najostudnejše grdobe in lazi, ki so jih pobrali iz demokratskih in nemško-nacionalnih listov. A vse lazi jim nič ne pomagajo. Tudi kandidatura učitelja Jelenca je kaj klaverna.

Na Štajerskem volijo v V. kuriji v veliki večini volilne moze, ki

LISTEK

Povest stare Ivanke.

Prišla je k nam na nekaj malega opravila v hiši. Ime ji je bilo Ivana, po vasi so jo imenovali le „stara Ivanka“, saj je pa tudi bila med najstarejšimi osebami naše fare. Pri svojem delu je rada tudi govorila o starih dobrih časih, „ki se pa menda ne vrnejo nikoli več“, kakor je rada opomnila. Ker sem znal, da je njen priimek ves drugačen od drugih navadnih v vasi, vprašal sem jo, odkod je prav za prav njen rod. Začela mi je praviti svojo zgodovino tako-le:

„Res nisem od tu doma, pa sedaj sem že popolnoma udomačena tukaj, svojega rojstnega kraja se skoro več ne spominam, a znam, da me je mati zibala na Krasu. Moj oče je bil krojač; ker v tej vasi ni bilo takrat nobenega tacega rokodelca, svetoval mu je dober znanec, naj bi se preselil semkaj, kjer bo obilo zaslužka. Oče se je res odločil in odsli smo. S kakim srcem sta šla oče in mati od doma, ne vem, bila sem še otrok. Nastanili smo se tu-le v vasi in srečno in dobro smo živeli. Dela je bilo res precej in zaslužil se je vedno novec za vsakdanje potrebe. Ker je pa oče še od prej imel nekaj gotovine, nekaj si pa prislužil, djal je materi: „Čemu bi plačevali najemnino v tuji hiši, ko si lahko sezidamo svojo? Na ponudbo mi je lep

prostor tam-le konec vasi; dobil ga bom za male denarje in sezidamo si nov dom v novi domovini“. Tudi mati je bila zadovoljna s tem: pomladi so začeli zidati.

Jesen smo bili v svoji hiši, horni sicer, a vender lastni. Kuhinja, soba in mala klet, to je bilo vse, kar smo imeli. Dokler je bilo zdravje v hiši, ni nam manjkalo nobene reči, toda kmalu nam je zbolela mati. Bolezen se je vlekla na dolgo, v hiši pa je bilo vse narobe, saj se ve kako je, ako manjka gospodinje. Dve leti nam je bolehalo mati, slednjic je bila tako slaba, da smo vedeli, da ž njo ne bo nič. Udali smo se v voljo tistega, ki vodi usodo vseh ljudi. Nekega dne mi de mati: „Ivanka, dolgo me ne boš več imela. Bog me klič. Bodi dobra in poštena, pa ti ne bo hudega; ubogaj očeta, pomagaj mu, ter moli za-me, v nebesih se zopet vidimo“. Se tisti večer je zaspala v Gospodu. Pri nas ni bilo nikogar. Revez umira sam, bogatina še kdo obišče, a pri nas ni se imel nihče nadejati dedščine, zato smo bili sami. Kam z umrlo materjo? Ko sva z očetom solznimi očmi odmolila za večni pokoj materi, legla sva — zraven nje, saj družega prostora nismo imeli. Res žalostno a resnično, na eni in istej postelji smo ležali: mrtva mati, oče in jaz, nič naji ni bilo strah, prav nič, da-si čudno ležišče: živi poleg mrtvega, a bilo je tako, revež je revež. — Drugo jutro je šel oče v vas, poklical dobro žensko, ki nama je pomagala spraviti mater

na mrtvaški oder; tretji dan smo jo zakopali pri sv. Antonu; z očetom pa sva ostala sama“.

„Leta so potekala; očetu sem pomagala kar sem mogla, a od materine smrti ni bil več ne zdrav ne vesel. Po zimi ga je vsako leto bolj trgalo po udih, da tudi delati ni mogel več. Oj, to so bili hudi časi! Jaz otrok, oče bolan, začelo se je pomanjkanje v hiši. Mal vrtec tik hiše nama je še dajal ziveža po leti, ko je zrasel kak radič ali solata, a po zimi bilo je hudo, sam Bog ve, kako nama je bilo hudo! Kaj je bilo to nasledek drugemu, kakor dolgu na borni hiši? Oče se je dolžil, dokler je bilo kaj mogoče, slednjic je bil oslavljen do konca, ob vse svoje je že prišel — umrl bolj od pomanjkanja, kakor od bolezni“.

„Ostala sem sama, tako sama na širokem svetu, otrok sirota, kdo se me usmili?“

„Vzeli so me dobri ljudje pod svojo streho, delala sem, kolikor sem mogla, kaj pač se je moglo zahtevati od otroka štirinajstih let?“

„Vendar me Bog ni zapustil. Nekaj se sem se naučila šivanja od očeta, nekaj od gospodinje, ki je bila dobra ženska, in mi je kolikor toliko nadomestovala mater. S šivanjem si služim kruhek še dandanes; ne znam Bog ve koliko; pa vendar živim pošteno. To vam pa pravim, da stara Ivanka je bila poštena, koder je še hodila in koder hodi, naj bi bil pač tudi sedanj

mladi rod tak, pa bi ne bilo vednih pritožb starišev in drugih čez to mladino, „poštenje je najboljše premoženje“, pravi že star pregovor. Bodi sirota, ne imej na svetu nikogar, pa ti ne bo nič manjkalo, ako si pošten in Boga ne zabiš. Priča temu je vse moje življenje“.

Ivanka je utihnila. Spominla se je zadnjih besed materinih in solze so jo oblike.

„Čez dva dni bo obletnica smrti moje matere“, nadaljevala je Ivanka. „Pozabili je ne smem, saj mi je tako zelo naročevala, naj za njo molim. Nikoli je nisem pozabila — zlate matere“.

Čez dva dni je bila sv. maša pri sv. Antonu na pokopališču, po sv. maši pa je dolgo ostala med grobovi stara Ivanka, ter tam goreče molila za svoje stariše.

Pa tudi njej so potekli dnevi na tem svetu, in nekega jutra so ljudje po vasi popraševali, komu zvoni zadnje uro, pa so izvedeli, da je po noči izdihnila dušo stara Ivanka. Vsem je bilo žal za dobro ženo, ki si je znala vsem prikupiti s svojim bogoljubnim in poštenim življenjem. —

Kam pač izgine bogastvo tega sveta brez dobrih del v primeri z ubogim pa poštenim človekom?

V prazen nič. —

bodo glasovali za dosedanega poslanca dekana Žičkarja.

Na Koroškem so Slovenci propadli v celovško-velikovškem okraju. Koroški Slovenci ne bodo imeli več zastopnika v državnem zboru. Žalostno.

Novice.

Sv. misijon v stolni cerkvi v Gorici. — V soboto, na praznik brezmadežnega spočetja začne slovenski misijon v stolni cerkvi. Prvi govor bo v soboto ob 5. uri popoldne. Natančni red za vse dni naznani prvi govornik. Vsaki dan bodo trije govori. Tretji govor bo okoli 7. ure zvečer, da sega bodo lahko udeležili tvorniški delavci. Slovenci! Udeležite se Božje besede v obilnem številu! „Bratje, ura je že, da od spanja ustanemo... Noč je prešla, dan pa se je približal. Vrzimo tedaj od sebe dela teme in oblecimo orožje svetlobe“. Sv. Pavel.

Duhovske vesti. V Brazzanu je umrl župnik Ant. Bodigoj. Imel je pogreb. Ko je v cerkvi opravil mrtvaške molitve, se je zgrudil na tla ter izdihnil.

Iz Koprive na Krasu nam poročajo, da je umrl kaplan Franc Velan, ko je šel na ženitovanje svojega brata v Pazin. Večna luč jima svetila!

Č. g. Alojzij Morsutt, dosedaj l. kapelan v Tržiču, je premeščen v Červinjan. Veleč. g. Jožef Visla, kapelan v Krminu, gre za ekspozita v Altare-Saciletto.

Monsignor Matija Kravanja, dolgoletni in velezaslužni knezo-nadškofski kancelar je stopil s 1. dec. v pokoj. Na njegovo mesto je imenovan preč. g. A. Zamparo, dosedanji nadškofjski tajnik. Veleč. g. Kravanja bo opravljal posle ravnatelja nadškofjske pisarne.

Gregorijansko petje. Opozarjamo ljubitelje in poznavatelje gregorijanskega petja, da se bode 8. decembra ob 9. uri v nunski cerkvi pela kompletna sv. gregorijanska maša, katero je Emil Komel priredil za orglje in izvežbal pevke.

Tiskovna pravda g. Gabrščka proti „Gorici“. V soboto je bil odgov. urednik „Gorice“ na zatožni klopi radi razžaljenja časti g. Gabrščka. Urednik „Gorice“ je bil sicer obsojen, toda stvar pride še enkrat pred poroto. Obravnava je trajala od 9. predp. do 2½ ure po polnoči.

Češki kvartet v Gorici. Opozarjamo naše slovensko občinstvo na lepo priliko, ki se mu nudi, da se naučije glasbenih užitkov, kakoršnih se naložijo nahaja v našem mestu. Dne 9. decembra t. l. namreč bode sviral v dvorani Dreher (Hotel Central) v Gorici, slavnoznani Češki kvartet in sicer ob 6 uri zvečer. Na tem koncertu bodo proizvajali in sicer Karol Hoffmann I. gosli, Josip Suk II. gosli, Oskar Nedbal vijolo, Ivan Wihan, vijolonec, jako zanimive skladbe Dvořakove, Čajkovskega, Sgambatti-ja in Beethovena.

Cene za I-IV. prostor 4 K., V-X. pr. 3 K., XI-XIII pr. 2.50 vstopnina 1.20 K. Predplačila na vstopnice sprejema knjigarna Wokulat v ulici Stretta št. 4.

Imenovanje. — G. Anton Gvaiz, suplent za risanje na tukajšnjem ženskem izobraževališču, je imenovan glavnim učiteljem na istem zavodu.

Vipavska železnica. — Podvzetniki za Vip. železnico se že oglašajo. Pretekli teden sta črto pregledovala dva, g. Fröhlich iz Dunaja in Cecconi iz Gorice. Baje jih pride še pet, ker se jih je oglasilo vseh skupaj sedem. Med 12. in 20. t. m. bo delo oddano temu, kogar ministerstvo sprejme. Čast visokor. g. grofu Coroniniju, dr. Gregorčiču, pa tudi dež. poslancu g. prof. Berbuču, ki se je potegoval na raznih mestih za našo železnico.

V Sedlu so v obeh skupinah izvoljeni naši možje.

Razpis štipendija. Trgovska zbornica v Gorici razpisuje štipendij letnih 400 K iz ustanove „barona Ritter-ja Záhony“. Ta štipendij se ima podeliti onim, ki obiskujejo trgovsko ali obrtno šolo, ali tudi politehniko, ali pa tudi kak drug enak viši zavod v državi ali pa zunaj iste. Dotičnik pa mora biti goriški deželan. Oni, ki reflektirajo na ta štipendij, vložijo naj svoje prošnje pri trgovski zbor-

nici v Gorici do 31. decembra t. l. Prošnja mora biti opremljena s sledečimi dokumenti in sicer: 1. s spričevalom, da je dotičnik vpisan na enem goriomenjenih zavodov, 2. s spričevalom zadnjih dveh semestrov, ali pa z zrelostnim spričevalom kake srednje šole in 3. s spričevalom o pristojnosti in pa o gmotnem stanju katero ima izdati dotična občina. Uživanje štipendija traja za dobo obiskovanja kakega gori navedenih učnih zavodov in se izplačuje v polletnih obrokih in sicer 1. aprila in 1. oktobra proti kolektivni pobotnici ter potrdilu na istej, da štipendist z dobrim uspehom obiskuje šolo.

Iz veteranskih krogov smo vdobili te-le vrstice: Preblagorodnemu gosp. Antonu Jacobi-ju, predsedniku Primorskega vojaško-veteranskega društva itd. v Gorici. — Njegovo c. in kr. Apostolsko Veličanstvo je z najvišjim odlokom od 9. novembra t. l. blagovolilo najmilostljivejše sprejeti en izvod predavanja, katero je Vaše Blagorodje spisal o priliki svečanosti 400letne združitve poknežene grofije Goriške in Gradiške s Habsburško hišo ter Mu najponižneje poklonilo, in zaukazati, da se Vašemu Blagorodju izreče Najvišja zahvala. Veseli me, da morem Vašemu Blagorodju sporočiti ta Najvišji sklep z opombo, da se je omenjeni poklonjeni spis uvrstil v c. in kr. družinsko fidejkomisno knjižnico. C. kr. namestnik: G o e s s m p.

Semenj. Semenj sv. Andreja je bil v kljub lepemu vremenu srednje dobro obiskan. Ljudstva je sicer prišlo z dežele dokaj v mesto, ali resnih sejmarjev je bilo le malo. Uzroka je iskati pač v tem, ker ima naše ljudstvo v domačem kraju trgovin za vsakdanje potrebe. Pač pa je bil dobro obiskan živinski semenj in je bilo ondi mnogo lepe goveje živine in prašičev. Kolikor bolj pa ponehava od leta do leta obisk sejmov o Gorici, toliko več pa opazujemo različnih „komedij“ po mestu, na katerih se zabava — radovedna mladina.

Iz Trsta. — Danes osem dni je imel mestni svet sejo. Slovenski svetnik dr. Rybač, je vprašal, zakaj okoličanski okrajni zdravniki ne bivajo v določenih jim okrajih. Podpredsednik Luzzatto je odgovoril, da se to zahteva ob času imenovanja in da je vsled tega zdravnik dolžan bivati v določenem mu okraju. Ta odgovor pač ni mogel zadovoljiti dr. Rybača. Lehko se ob imenovanju marsikaj zahteva, toda kaj pomaga, ako magistrat ne gleda, da se ta zadeva tudi izvršuje.

Iz Koprive. Dne 27. m. m. pokosila je nemila smrt nam ljubljenega dušnega pastirja preč. g. Fr. Velana. Dotičnik je šel dne 25. novembra v svojo rojstno vas Pazin, na svatbo svojega brata, pa Večni ga je pozval na svojo svatbo med svoje izvoljene, nenadno!

Pokojnik je bil blaga duša in ugleden duhovnik. Bolehal pa je že, ko je bil v bogoslovnih šolah in do dneva svoje smrti. Njegova starost je bila približno 30 let. Porodil se je v Pazinu v Istri, rodom je bil Hrvat, pa vendar unet Slovenec. Svetila mu večna luč!

Si tek življenja dokončai!
In vse trpljenje si prestal!
Prebolel si telesne rane!
Preselil v večne se dvorane!

Iz Št. Andreža. Kakor znano, je Nj. Veličanstvo presvetli cesar odlikoval našega župana g. Andreja Lutmana s srebrnim križcem s krono in sicer o priliki Njegovega prihoda v Gorico. Z ozirom na to odlikovanje je povabil gosp. župan pretekli terek vse starešinstvo k sebi na kozarec vina ter imel pri tej priliki lep primeren nagovor. Dejal je, da to odlikovanje ne zadene samo njega, marveč celo štandrežko občino, katerej je v posebno čast in ponos. Ob enem je izvajal pomen odlikovanja tudi v tem smislu, naj bi štandrežki občani še tudi nadalje živeli med seboj v slogi, prijateljstvu in ljubezni kakor so dosedaj, ter si tako zaslužili trajno odlikovanje v znamenju križa, ki je simbol ljubezni in prijateljstva.

Nadejamo se, da niso padle besede našega vrlega župana na pusta nerodovita tla, marveč, da so si jih zapisali navzoči v srce ter da se bodo po njih ravnali oni in vsi občinarji lepe štandrežke občine. Pohvalno moramo omenjati, da se tudi pri tej priliki ni poza-

bilo našega prepotrebnega „Šolskega Doma“ v Gorici in da se je zbralo zanj svoto 20 K in 22 vinarjev.

Onečašenje sv. Alfonza Liguorijanskega. — „Soča“ piše v št. 140: „Podlih sredstev posluževala se je pa nasprotna stranka, ker njej po Liguorjanski moralni greha na svetu, da bi ga „dobar“ namen ne opravičil, celo kriva prisega!“

S temi besedami se je javno onečastil svetnik Alfonz Liguori, ki je bil na zemlji sama ljubezen, sama požrtvovalnost, sama svetost. To onečašenje se je v „Soči“ že parkrat ponovilo. Mislim, da je ni več sramote za slovenski jezik, kakor da se v njem svetniki smešijo in zaničujejo.

Pozivljemo g. dr. Tumo, Gabrščka in druge okoli „Soče“, da nečast, ki so jo storili sv. Alfonzu Liguoriju, javno v listu popravijo. Če ste pošteni, proučite učena dela sv. Alfonza Liguorija in videli boste, da ste ga grdo obrekovali. To pričakujemo od vas prav gotovo!

Kako liberalci lažejo? Kmalu po umoru italijanskega kralja Umberta so liberalci zatožili rimskega župnika Jožefa Volponija, češ, da je odobral umor kralja Umberta, ko je ljudstvu rekel, da je ta umor naravna posledica liberalizma. Sodnija je na podlagi krivega pričevanja obsodila župnika v osem mesečno ječo in 1000 lir denarne kazni. Obsojeni nedolžni župnik je napravil rekurz in dne 23. nov. t. l. je prišla zadeva pred prizivno sodnijo. Pri tej priložnosti se je pokazalo, da je bil župnik popolnoma nedolžen. Vsled tega je bil oproščen. Tako znajo lagati in po krivem pričati brezverski liberalci.

Kakošni so pa liberalci drugod, takšni so tudi pri nas. Nedavno je lažnjiva „Soča“ pisala, da je deskeljski gospod rekel volilcem: „Kdor mene ne voli, napravi božji rop.“ Te besede so popolnoma zlagane, kakor nam je g. deskeljski sam povedal. In zopet je pisala lažnjiva Kobaridka, da je gospod oseški klical v Šempasu na volišču: „Sem pojdite volilci! Kdor bo volil na našo stran, njemu so nebeška vrata odprta!“ Tudi te besede so popolnoma zlagane, kakor so nam sami Oseški pravili.

Ljudstvo goriško! Odpri oči in spoznaj narodno-napredne laži!

„Soča“ preti z verskim razkolom. „Pravi katoličani“ okoli „Soče“ pretijo v vsaki številki, da se bodo obrnili drugam, t. j. v drugo vero, ako jih ne nehamo sramotiti. Pišejo v predzadnji št.: „Ali pa smo siljeni obrniti se na drugo pot namreč —; če drugo ne, vsaj ne bomo tam tako zasramovani.“

To so slovenski Wolfovci. Radi politike hodejo premeniti vero. Kot pretvezo navajajo zasramovanje, katero trpe od naše strani. To pa je le pretveza. Naša stranka se bori s poštenimi sredstvi. Mi nobenega ne zasramujemo, pač pa ni v „Soči“ drugega ko zasramovanje naše stranke. Tako podlega pisarenja, kakor je v „Soči“, ne najdeš v nobenem umazanem italijanskem ali nemškem časopisu!

Naše učiteljstvo. Učitelj (?) piše v „Soči“ št. 139. o č. duhovščini goriški tako le: „Duhovščina se bori le navidezno za ohranitev vere... njej gre le za bero in nadvladje v narodu. Ubogemu narodu meče pesek v oči, da je vera v nevarnosti, ako se ne pleše, kakor ona gode... narod ima razkrinkano duhovščino pred seboj. Mi dobro znamo, da pravi duhovniki (kateri?) nočejo zavajati narod v narodno izdajalstvo, ali to znamo, da drugi (kateri?) hočejo narod zavajati v njih kremplje... „Primorski List“ je največi sovražnik svobodnega učiteljstva... Ako bi se mi učitelji pozicijabili iz slovenske šole, kakor Vi želite... potem bi še le naš ubogi narod taval v temi. To si želite Vi (duhovniki) da bi laglje ribarili v temi... Volkovi v ovčji obleki so isti, ki zapeljujejo narod, da je vera v nevarnosti, dočim to ni res, ampak v nevarnosti je le vaše nadvladje, Mi (učitelji) pa nismo politični volkovi, ker narod učimo, kar je pravo in ne to, kar ga vi — politični pastirji — učite kot nepravo... Duhovnik govori v v cerkvi odraščanim ljudem, a v cerkvi

so tudi otroci, ki slišijo, kar vi pravite in lažete... V cerkvi vas ne sme nikdo ustaviti v govoru, ako še tako lažete... Zato vidite, da ste vi zares — infernalno zlobni.“

Tako pišejo učitelji o duhovnikih. Kaj bi se le delali z nami ti napredni učitelji, ko bi tudi mi začeli pisati o njih tako surovo. Mi spoštujemo vsaki stan in ga ne teptamo v blato, kakor dela učiteljstvo s č. duhovščino, mi tudi nikdar ne omenjamo kake nadvlade. Kadarkoli pa vzame napredni učitelj pero v roke in hoče pisati kaj v „Sočo“, nima drugega na jeziku nego duhovsko nadvlado. To je res sramota! Vsaki stan je potreben za blaginjo narodno. Grdo in ostudno je, da se stan hujska proti stanu. Dokaz, da nima skromna duhovščina na Goriškem nobene nadvlade, je vaše ravnanje in pisanje, kajti tako, kakor ravnate vi s č. duhovščino, se ne ravna z nadvlado, še s pobalini se tako ne ravna. „Soča“, ki je vaše glasilo, kateri ste vi, napredni učitelji, zaupniki, ravna z duhovščino očividno, kakor s faloti. Po mislih vašega glasila nimamo mi ne le nobene nadvlade, ampak sploh nobene vlade — da, mi naprednim učiteljem niti do pete ne sezemo. Duhovščina je v vaših očeh tema, infernalna zloba, farško hinavstvo itd. ne pa nadvlada!

Č. duhovnikom kličemo, naj se nikar ne dado oplasiti s takim ravnanjem. Le pogumno, premišljeno, utrajno, dostojno naprej! „Nadvlado“ pustimo „naprednim“ učiteljem, mi pa delujmo, ker žrtva je naš poklic!

Z dežele. (Iz učiteljskih krogov.) — Ko sem prečital pod enakim naslovom „Sočin“ dopis v št. 138, sem vskliknil: Bog jim daj pamet! da bi ne bruhali takih kozlov v svet. Vidite, dragi tovariši, da so vaši nazori krivični, kajti kar predbacivate „klerikalnemu levu“, je pravcata domišljija vaših razburkanih možgan. Učitelj, ki sveto služi domovini, ne pripada razsajajoči narodno-napredni stranki, ki seje pohujšanje na vse strani. Mnogo vas služi v štafažo oni stranki, ter zavlekli ste seboj mnogo neizkušene mladine. Izvrstni boritelji ste za ono „napredno“ svojat, četudi nimate pričakovanih zadostila za vse vaše agitacijske potne srage, a tudi ne na šolskem polju, ter bodite že naprej zagotovljeni vsestranskega preziranja. Dokler vas rabijo v svoje namene, ste jim dobrodošli, potem poreko: Der Mohr kann gehen.

Kako naprednjaška stranka ceni učitelja, evo dogodljaj: Naprednjaški župan je učitelju-tajniku v pričo ljudstva zabrusil: „Vi ste moj hlapec!“ Ko mu je učitelj ugovarjal, da je občinski tajnik — se je laskavo izrazil: „Slamo imate v glavi“. Take slave imamo pričakovati od naprednjaške stranke.

Vi črnite klerikalce kakor največje zlo za učiteljstvo, a brez dokazov, kar bi pa kakor učitelji-odgojitelji ne smeli, kam dospete po tej poti?

Velikan pedagog-učitelj Slomšek je rekel: Cerkev in šola sestrici ste dve, nobena samotna hoditi ne sme. Ne mislite, da na grobljišču cerkve vsklije učiteljstvu in narodu boljša doba. Kaj še? Ravno nasprotno, ako se vam spolnijo želje. Rotim vas, da se otresete naprednjaškega servilizma, ter delujete edino za povzdigo in razcvit šolstva na krščanski podlagi. Tovariši, ki ste agitali za narodno-napredno stranko, popravite pogrešek s tem, da v svojih občinah že izvoljene naprednjaške volilne može poudčite, da volijo „Sloginega“ kandidata, da zavlada ljubezen, kajti kjer je ljubezen, tam je mir; kjer je mir, tam je veselje; kjer je veselje, tam je Bog; kjer je Bog, tam ni nadlog.

Iz Banjsic nam poročajo, da bi se bila kmalu pripetila „Primorskemu Listu“ dne 27. oktobra t. l. velika nesreča. Učiteljski agitator pride v krčmo gosp. A. K., po domače „pri Koklji“, kjer točijo sladko vince. Kar zagleda na mizi „Primorski List“. Jeza ga zgrabi in skoraj je bil ubogi „Prim.“ na ognju. Toda dobra gospodinja hitro priskoči in ga reši iz ognja. Prav srčno se zahvaljujemo pametni g. krčmarici.

Take izgrede gg. učiteljev obzalu-jemo in pomilujemo! Ne katoliška stranka vam, ampak vi ste nasprotni nam brez vsakega razloga.

Odgovor „Soči“ na vprašanje:

Kdo je zmagal pri prvotnih volitvah v Deskljah? Od 4 izbranih pripisuje 3 sebi, le enega Goričanom. In vendar so vsi 4 kristjani. Soča pa z merja vse tiste, ki hočejo biti kristjani, to je udje cerkve, kakor jo je Kristus ustanovil. Sama noče biti krščanska po Kristusovi zapovedi, ker ne spoštuje hierarhije. Kako gre to skupaj? Tisti, katere zmerja, vendar niso njeni? Torej po Sočini teologiji je le duhovnik voljen, v V. kuriji, kristjan a pošten cerkveni ključar, ki pojde z vikarjem volit vlega duhovnika in iskrenega slovenskega narodnjaka dr. A. Gregorčiča, naj bi ne bil kristjan? Ali želi „Soča“, da bi imel duhovnik kakega Antikrista za pomočnika v oskrbovanju hiše božje?

Kako „Soča“, „šinf“ duhovnike krščanske, bilo je v cerkvi ljudstvu prebrano. Ona dva moža, ki sta bila voljena popoldne v IV. kuriji, pa ne šinfata duhovnikov, temveč jih spoštujeta in izpolnjujeta vse krščanske dolžnosti proti njim. Kako more „Soča“ trditi, da sta njena pristaša? Se ne vjema. — Če bosta volila „Sočana“, nista dovolj zavedna, kakor je sodil „Prim. List“ od 22. nov. in molili bomo za nju: Bog jima odpusti, saj ne vesta kaj delata, ali narodno-napredna v smislu „Soče“ nista.

Volitev je prosta, je učil duhovnik v cerkvi, ali vsak naj gleda, da bo lahko odgovor dal Bogu kristjanov, zakaj je tako volil. Dobro vest bomo imeli vselej in lahek bo nam odgovor pri sodbi, če bomo volili mož, ki stoji na strani poštenjaka dr. A. Gregorčiča. Pa „Soča“ vendar ne misli, da se bomo dali podkupiti? Če bi se dali podkupiti, bi res ne bili kristjani.

Naši izvoljenci imajo marsikaj na prodaj, le duš ne. Toda to je ljudstvo slišalo v cerkvi, da niso krščanske volitve, ako se glasuje za plačilo.

Duhovnik ni volilec ničesar obečal niti dal. Po volitvah je še le povedal, da bo dal kaj v dobre namene, ker noče slišati predbacivanja lakomnosti. Učil je tudi, da poslanca, kojega je izvolitev veliko stala, na Dunaju lahko skušnjava obide izplačati se.

Pridejo na vrsto predlogi postav v pomoč krščanskemu delavskemu ljudstvu, predlogi, ki niso po volji judom in drugim izkoriščevalcem ljudskih žuljev. Ali ni mogoče, da bodo ponujali omahljivcem tisočake, naj bi govorili in glasovali proti predlogom postav? Kdor ne pripoznava trdnih načel krščanske pravičnosti, si bo lahko mislil, sedaj je čas! Ne bodi len! Primi! Dosti te je stala izvolitev! In prijel bo tem rajše, če bo zamogel ob enem tudi krščanski hierarhiji (cerkvenim predstojnikom) eno priložiti. In kdo bo imel škodo? Prvotni volilci, ki so šli za plačilo volit, ker kapitalisti bodo stroške zvrnili na delavske stanove. Ne manjka jim poti.

Kdor gre za plačilo volit, dobi danes en goldinar, ali za par let jih plača sto ali pa bo imel težko vest, ker radi njegove podkupljivosti nedolžni v škodo pridejo. Jeli taka volitev krščanska?

Ne! Judež je prodajal Kristusa, ali vaši možje niso Judeži! In kaj je prišlo za tridesetimi srebrniki?

Das ist der Fluch der bösen That, dass sie fortzeugend nur Böses muss gebären.

„Soča“ se sklicuje na besedo: „In odjenjali smo“ v „Primorskem Listu“ od 22. novembra. Češ, s tem priznavamo zmago „Soče“. Ali tam stoji, da smo odjenjali, ker nočemo sovraštva med kristjani gor. in dol. konca občine. Iz tega ne sledi še, da morajo popoldanji volit „Sočane“, ki nočejo biti kristjani, kakor veleva Ustanovnik.

Zmagala je krščanska misel, koje se narodno-napredni branijo. Ako ta misel tudi konečno zmaga, bomo vsi veseli. Duhovnik je učil o volitvah, da je ljubezen in pravičnost, katero učil Kristus, potrebna vsem, ki hočejo mirno živeti in v dobrem napredovati, vsem stanovom, tudi vsem postavodajalnim zborom in tem še najbolj, ker tam se snujejo postave za javno življenje.

Kdor z mano ne pobira, veli Kristus, ta raztresa.

Ali so duhovniki priporočali ljudstvu tiste poslance, ki so zaprečili delovanje državnega zbora, ki so onemogočili krščanskim poslancom glasovati za

postave v korist delavcev in kmetov? Školje in duhovniki so druge priporočali, ali ljudstvo ni ubogalo tistih, ki so po vesti dolžni prav svetovati. Škodo imajo neposlušni volilci sami z nedolžnimi vred. Z rokami lahko tu otipljete, kako dobro je, da se duhovnik vlika v politiko, a še bolje, da ga ljudstvo tudi podpira in posluša.

Duhovnik je drag! 16 let mora biti v šolah, ali tudi 20, da zamore postati učenik krščanskega ljudstva. Ljudstvo veliko plačuje v blagu in denarju za svoje duhovnike in svoje cerkve. Privoščite ljudstvu tudi kaj dobička od tega! Ali naj svečeniki samo molijo in žegnajo, kakor je Crispi, prostozidar sv. Očetu Levu ponujal? To menda tudi „Soča“ želi? Poslanci smo, da učimo narod, da delamo za narod, ne samo, da molimo zanj. — „Soča“ pa šinfata za narod na vse pretege. Kdor „šinfat“, pravi pregovor, ta razona nima.

Mi pa imamo prav, za to nam ni treba „šinfati“.

Politika nam prinaša silno veliko truda in žalosti. Ali nič se tega ne strahimo, mi smo najemniki Kristusove črede, ž njo živimo in ž njo umiramo. Najvišji in najboljši Pastir pa pripelje vse v svoj hlev, tudi „Sočane“ in potem bo Kristus zmagal in vprašanje vrh članka bo rešeno v večno veselje „Goričanov“ in „Sočanov“.

Iz Deskelj. — G. vikar Feltrin nam piše, da je poslal 30. novembra „Soči“ sledeči popravek:

Cenjeno uredništvo „Soče“! V št. 135. od 22. novembra se vidi, da so Vam krivo sporočali o prvotnih volitvah v Deskljah. 1. Udeležba ni bila velikanska. 2. V obeh skupinah se niso vršile ožje volitve, ker to ni mogoče. 3. Feltrin je vikar, ne kurat in je razvijal prav mirno agitacijo. 4. On ni žugal ljudstvu ničesar z božjim ropom, drugače bi ga moral kardinal odstaviti. 5. Ni šuntal ne proti dr. Tumi, niti proti učiteljem, katerim privoščil priboljšek, kakor je izrecno povedal volilec. Zagovarjal je le dr. Ant. Gregorčiča, ki je predlagal, da bi se novi stroški z deželnim užitniskim davkom pokrili.

Ako ste tudi Vi za mirno agitacijo, boste sprejeli ta popravek.

Srčno pozdravljam Vaš stari znanec I. Feltrin, vikar. Desklje, 30. novembra 1900.

Iz Ajbe. — Volitev je končana. V obeh kurijah so zmagali naprednjaki. Naši so odšli, volili so le nekateri. Za napredno stranko so posebno agitovali iz občine ročinske. Na dan volitve je bilo polno teh agitatorjev na vseh potih. Za vikarjem iz Srednjega je sedaj pa sedaj kdo prežal in lovil na ušesa njegovo govorjenje. Ako je prišel kak dvomljiv ali naš volilec, brž so se ga oprijeli agenti ter ga ljubeznjivo peljali h komisiji, od koder se je potem vrnil novo-pečeni naprednjak. Ko se je videlo, da ima liberalna stranka večino, odšla je naša stranka z volišča. Prvi je šel vikar iz Srednjega; nekateri zunaj zbrani naprednjaki pozdravljali so ga prav po husitsko. Kričali, ploskali, žvižgali so, da je bilo veselje. No, za vikarja ni to nikaka sramota!

In pa taka volitev, pri kateri niso varni pred psovkami volilci, ki imajo drugo prepričanje! Naprednjaški so volili tudi nekateri, katerim še se sanja ne, kaj je to „nar-napredna“ stranka. No, pa saj se je obetal, da bodo potem davki znižani — morda celo odpravljani?! — da Gregorčič je vsem pomagal in plače povišal uradnikom, oficirjem, financam, duhovnikom, učiteljem, samo za kmeta ni nič storil. Sedaj pa, ko so res zmagali, bomo še le videli! Lahko rečemo s Prešernom: „O zlati vek zdaj kmetom ajbskim pride!“ —

Volitve v Biljah so bile pret. ponedeljek ob veliki udeležbi; na volišče je prišlo nad 200 volilcev. Ker ima liberalna stranka v Biljah svoje zaupnike — smo morali biti oprezní. Naš č. g. kurat opozoril nas je na volitve v nedeljo v cerkvi, ter nam bral nekaj odlomkov iz pastirskega lista ljubljanskega škofa — popoludne pa je sklical zaupni shod, katerega so se udeležili vsi kmetje, delavci iz Bilj, Orehovelj — celo iz Vrtojbe, Mirna Čast. g. dr. Andr. Pavlica govoril je o važnosti volitev v državni zbor, ki je srce države.

Njegov govor napravil je velik utis na vse poslušalce. Volitev je izpadla sijajno, kajti za nas je bilo oddanih 133 glasov proti 68 nasprotne stranke; v kmečkih občinah smo tudi zmagali s 3 možni; nasprotniki so jo pobrisali s svojim generalom. Nek pogrešek je kalil našo splošno zmago v tem, da smo volili v IV. skupini proti §. 10. vol. reda enega vol. moža, ki ni imel volilne pravice v kmečki skupini. — Pri sledeči ožji volitvi voliti smo morali nasprotne stranke moža, a upamo, do bo izvoljeni oddal svoj glas za poslanca naše stranke ter ne omadeževal svojega imena. Veseli smo, da je bila volilna borba — a obsojati moramo postopanje nasprotnikov. Vsi delavci, vozniki, dolžniki in hišniki nasprotnikov morali so voliti po njih komandi; kdor se ni vklonil, bil je odslovljen od dela, tirjali so ga kar na stopnicah. — Nek pošten kmet dolževal je 20 kron — in dobri sin Matevžev ga je tirjal proti vsem postavam dostojnosti na stopnicah — toda zadel je pravega: mož seže kar v žep in plača svoj dolg. Tuk. čevljarskemu mojstru Jož. Mozetiču odpovedal je lv. Nemeec koj delo — toda mož se ni vstrašil, ampak nesel je še neizgotovljene čevlje na dom, a ker mu niso hoteli plačati zahtevano svoto — nesel je čevlje domov. Tuk. agent „Slavije“ zapisal je vsakega, ki je volil z nami. Sedaj bodo bajé vse ljudi tirjali, jim odpovedovali delo, hiše in zemljišče. S solzami v očeh ter prisiljeni so ljudje volili z nasprotno stranko in lahko rečemo, da ne bi bili dobili 30 glasov, da ni bilo nečuvvenega pritiska. — Te volitve so pokazale naše nasprotnike v pravi luči; saj je rekel njihov agitator: rajši s hudičem nego z vami.

Pri teh volitvah je dalo ljudstvo tuk. č. g. kuratu lv. Rojec-u sijajno zadostčenje za nesramne napade in obrekovanja brezverski „Soči“, pa tudi pokazalo, da ve ceniti njegove zasluge. Vsa čast zavednim Biljencem in Orehovcem!!

V Sovodnjah je bil v nedeljo dne 2. t. m. volilni shod, katerega se je udeležilo ogromno število volilcev. Govoril je dr. J. o s. P a v l i c a. Shod je očitno pokazal, da je ljudstvo na naši strani. Le korupcija in terorizem sta tedaj zmagala v pondeljek o volitvah.

Zadnja „Soča“ pravi, da so shod razgnali mladeniči. Pozivljamo nesramnega lažnjivca v „Soči“ naj nam pove, kateri mladeniči so shod razgnali! Ni res, da je moral g. dr. J. Pavlica pobrati šila in kopita ter iti brez shoda nazaj; res je, da g. dr. J. Pavlica je govoril nad 1 uro na shodu zbranimu ljudstvu o pomenu volitev; šila in kopita so pobrali nekateri razgrajaci (6 po številu, in še ti ne vsi iz Sovodenj) ter tulili na dvorišču kakor zbesnela druhal. O volitvah in o zmagi v Sovodnjah utegnemo svoj čas še govoriti.

Iz Šempolaja nam poročajo, da so izvoljeni možje-volilci dobri kristjani, ki nimajo nič opraviti z brezversko „Sočino“ stranko. Povsod, kjer je kak vaški prepir, pa pristopi „Soča“ ter hoče eno stranko porabiti zase. Ne boš! Volilci bodite možje!

S Pečin, dné 2. grudna 1900. — Dne 30. listopada imeli smo viharni volilni boj, kakoršnega se ni bilo v naših hribih. — Vkljub silovitim nasprotnikom zmagala je naša stranka v V. skupini z osemnajstimi glasovi večine. Za kmečke občine smo propali z dvema glasoma, za kar se ni čuditi, ker Logaršče-Rakovec so volili (večinoma po nevednosti) brez izjeme z liberalno stranko. Hvala gre nekaterim ponikovskim fantom in možem, ki so vztrajno stali na naši strani.

O nas Pečanih sodi ljudstvo, da smo vkovani v verige „liberalizma“, kar pa ni res! Dne 30. pr. m. pokazali smo, da smo veri in narodu udani ter da se ne damo slepiti od „naprednjakov“. Iz naše majhne vasice korakalo je na volišče 57 volilcev naše stranke ter volili so kot er mož, nasprotnih pa majhno krdelec broječe 15 „mož“. V kmečkih občinah so samo štirje Pečani volili z nasprotno stranko, z našo stranko pa osemnajst. —

Iz Devina 2. dec. 1900. Prvotne volitve za V. kurijo so se vršile v Devinu 30. nov. precej živahno, ker je tudi ital. stranka poskušala svojo moč. Zmagala je, kakor naravno, slov. stranka — pa liberalna s pomočjo nekaj barab, ki

mislijo, da razumejo najvišjo politiko. — Tudi v kmečkih občinah je bil hud volilni boj med slov. in ital. stranko, ktera je se ve podlegla z veliko manjšino. V tej kuriji pa ni volitev toliko važna za Slovence v gradiščanskem okraju, ker imajo izbirati med dvema Lahoma kandidata, med Zanettijem in Antonelijem.

V Devinu so dobili slov.-ital. uradni poštni pečat po prizadevanju županstva. Prej je bil samo ital. pečat.

Kmalu bo dovršena lepa nova stavba „občinski dom“, v kojem so prostori za ljudsko šolo, za učiteljevo stanovanje, za obč. pisarno in otroški vrt. Ta stavba bo trdna straža proti Legini šoli in bo pričala o devinski požrtvovalnosti še poznim rodovom!

Umril je 28. nov. po Krasu znani postiljon Ivan Legiša, po domače „grof“, po dolgi bolezni. P. n. v. m.!

Iz Volčanskega. Pretekli teden se je nad Čeginjem pri pripravljanju drv ubil mladenič samec, star 36 let, ki je drva iz gozda na glavno pot pripravljaj. Polena so ga tako nesrečno zadela, da je po zadobiti težkih ran, po eni uri, brez vseh sv. zakramentov, vzdihnil svojo blago dušo.

Rajnik je bil blagega značaja. Mir njegovi duši!

Na napade v „Soči“ in v „Primorcu“ na našega prečast. gosp. župnika in okolico, radi volitve v državni zbor, ne damo nobenega odgovora njim, kateri blatijo svojo duhovščino, ako ravno bi imeli sto razlogov ugovarjati.

Iz Novakov 3. dec. 1900. Nek voznik je vozil vino iz Novakov v Leskovicu na Kranjskem. Pripregel je par konj in ker se mu je zdelo, da je pre malo moči, je vlił vāse še par osmink žganja. Povezal ni nič in se branil, da bi mu drugi povežali. Po poti se mu je voz prevrnil, sod z voza v potok, posut s kamenjem, kjer mu je odletelo dno in par dog se polomilo. Da vino navadno ne ostane v takem sodu, je pač jasno. Mož bo drago plačal popito žganje.

Izjava. — V št. 138. „Soče“ piše dopisnik iz Kamenj, kakor da bi bil jaz pristaša „Sočine“ stranke in da me je župnikova stranka premotila. Izjavljam, da nisem bil nikdar na strani liberalne „Soče“ četudj som bil in sem morda še osebni prijatelj nekaterih pristašev „Soče“. V občinskih zadevah pa imam popolnoma prosto voljo, pač pa izjavljam, da ne bom nikoli podpiral stranko, katero vodijo brezverska načela. Može iz Kamenj in Gojačevega, ki so me volili, naj bodo tedaj prepričani, da bom pri volitvi poslanca glasoval po njihovem naročilu.

Kamnje, 4. decembra 1900.

Vincenc Vodopivec, volilec V. skupine.

Izjava. — Podpisani sem se čutil močno žaljenega, da so me o volitvah smatrali za nasprotnika katoliške stranke. Resnica je, da sem vselej in povsod odkritosrečno nagovarjal ljudstvo, naj volijo vsi katoliške volilne možje.

V Biljani, dne 4. dec. 1900.

Anton Jerman.

Vabilo trtorejcem. Da se olajša nasadba novih vinogradov na ravnih zemljiščih naše dežele, bo c. kr. kmetijsko društvo v Gorici prosilec brezplačno posojalo potrebno orodje za razoranje zemlje, to je plug za globoko oranje in pa plug za spodnjo plast iz Sachove tvornice v Lipskem. Kdor želi uporabljati to orodje, naj se do 30. grudna tega leta z dotično prošnjo obrne do kmetijskega društva. V njej naj pové, koliko svetā hoče razorati, v katerem kraju ali v kateri občini leži dotična parcela in pa kake vrste trt misli saditi. Po številu prosilcev, po njihovem bivališči in po površju zemljišč, koja bo razorati, določi c. kr. kmetijsko društvo, po kateri vrsti se bode oddajalo orodje na posodo in obvesti o tem vsacega prosilca. Stroške za prevažanje orodja iz Gorice ali iz drugih krajev te dežele do doma tistega prosilca katerega zadene vrsta, plača on, samin je tudi odgovoren za toda, se ohrani orodje ter preskrbi na svoje stroške potrebne poplave. Orodje se izroči proti redni pobotnici in se bo moralo povrnti v določenem obroku na društvenem sedežu v Gorici, razven slučajev, če društvo drugače odloči v korist prosilec. Tisti prosilci, ki se oglašijo po 30. grudnu t. l., vzamejo se v pošteve še le, kadar bo

končana prva vrsta; sicer pa se opaža, da velja vabilo za celo leto in ker ima društvo dvojno orodje, da je to vedno na razpolago trtorejcem, ki se za nje oglašijo in katerim se razposodi tudi po vrsti. Vsekakor pa se priporoča, naj tisti, ki se za to zanimajo, čim brže podajo svoje prošnje, da ne nastanejo zamude, vsled katerih bi se delo ne moglo opraviti ob ugodnem času. C. kr. kmetijsko društvo. V Gorici, dne 9. novembra 1900. Predsednik Coronini.

Iz Kanala. — Tukajšnje „Sadjarško in vinarsko društvo“ bo imelo v nedeljo dne 9. t. m. občni zbor, pri katerem bo med drugim tudi poročal g. E. Klavžar, kot zastopnik c. kr. kmetijskega društva, o vseh kanalskega sadja na razstavi v Gorici. — Želeti je mnogobrojne vdeležbe.

Za Alojzijevišče: Preč. g. Iv. Lukežič 20 K, vč. g. Ant. Pipan 10 K, vč. g. Tom. Rutar 10 K.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, je vročila svojim podružnicam po slovenski zemlji naslednji poziv. Radi važnosti stvari in ker „Družba sv. Cirila in Metoda“ mora se čiti podramo vsak Slovenec — ponatisnemo tu vso to njeno izjavo pobeledno.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani vsem svojim podružnicam.

Pridne hčerke so materi veselje in podpora. Razkropljene po svetu bivajo z materjo v tesni zvezi. Raduje se mati, ako čuje o njih, da se lepo razvijajo in krepko razvijajo. Kadar je pa v potrebi, sme se zanašati na njihovo pomoč.

Taka mati je družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani; hčerke so ji podružnice; razkropljene po vsem slovenskem ozemlju.

Družba sv. Cirila in Metoda želi ostati v dobrih in hudih dnevih v najozji dotiki s svojimi podružnicami.

Dva uzroka jo nagibata, da danes prav vsem podružnicam pošilja pričujoče pismo, pričakuje pa tudi prav od vseh ugodnega odgovora. Prvi uzrok je — povejmo kar naravnost — potreba, iz katere jo more rešiti le vsestranska krepka podpora. Drugi uzrok pa je ta, da namerava po novem letu izdati „Vestnik“, v katerem bi rada svetu pokazala svoje ljube hčerke, vse svoje podružnice brez izjeme lepo opravljene in dobro urejene.

I.

Ne govorili bi resnice, ko bi tožili, da pojem zanimanja za družbo sv. Cirila in Metoda. Marsikatero koristno društvo je že zamrlo, ker je prvotni ogenj navdušenja zanje prehitro ugasnil; za družbo sv. Cirila in Metoda pa po 15 letnem obstanku še vedno gori mnogo blagih src, napolnjenih z ljubeznijo do milega slovenskega naroda in do nedolžne mladine.

Uzrok, da je družba sv. Cirila in Metoda prišla v zadrego in je prisiljena prositi svojih podružnic nujne in vsestranske podpore, ni toliko pojemanje njenih dohodkov, ampak v večji meri rast njenih neogibno potrebnih stroškov. Njeni zavodi se namreč množé in tako se širi njen delokrog. To je znamenje, da družba ne umira, ampak živi in krepko živi, če tudi deluje brez hrupa in bolj na tihem. Ustanovljene zavode mora družba vzdrževati — da bi se opustili: kaj bi rekli Slovenci! — A težko je tudi odboru glavne družbe neugodno reševati toliko nujnih in dobro podprtih prošenj za razširjevanje že obstoječih šol (n. pr. enorazrednice na Muti v dvo- ali trirazrednico), za zboljšanje tu in tam premajhnih ali sicer neugodnih šolskih prostorov in za razne druge podpore, ki vse merijo na oetje slovenske dece, ki se potaplja v nemški in italijanski povodnji. In vendar je moral odbor v svoji zadnji seji dne 11. oktobra t. l. krvavečim srcem odbiti mnogo takih prošenj, ker je blagajnik izkazal za to leto že dosedaj 2669 kron primanjkljaja, ta pomanjkljaj pa se do konca leta še znatno povikša, ako se ne pcmnože prispevki v teh poslednjih dveh mesecih letošnjega leta.

(Dalje pride).

Za kratek čas.

Žejen popotnik pride v krčmo, kjer najde na mizi „Sočo“ polno psovka o duhovnikih. „Oče krčmar, ali ste vi „Sočan“ popraša. „Sem „Sočan“ z dušo in telom“, odgovori narodno-napredni. „Slišite, pristavi popotnik, ali ni lože in primernejše za vas krčmarje, da ste „Goričani“. Saj na goricah sladko vince raste; v Soči je le plehka, večkrat tudi vmašana voda. Ako je krčmar „Sočan“, bi lahko kedo kaj sumil. Hm! Kaj se vam zdi?“ Krčmar: „Saj imate prav. Z naprej se naročim na „Gorico“, ker z vodo Sočino nimam opravka“.

Velik tapet za presbiterij in dva mala za altar so na prodaj iz druge roke. Natančneje zve se v centralnem semenišču.

„Slovenski organist“

zbirka preludij za orglje ali harmonij, I. zvezek Božične predigre, zložil Ignac Hladnik, op. 40. Cena 1 krono. — Dobi se v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani in pri skladatelju v Novem mestu, Dolenjsko.

Čebelno voščene sveče pod garancijo 2000 kron

priporočam preč. duhovščini, cerkvenim oskrbništvom in slavnemu p. n. občinstvu.

Z odličnim spoštovanjem

J. Kopač,
svečar,
ulica sv. Antona 7, Gorica.

FRANC BEVK,

ulica Codelli št. 12

priporoča slavnemu občinstvu svojo zalogo **oglja, premoga in drv** po najnižjih cenah, da se ne boji tekmovanja. — Postrežba je točna.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Nova knjigovoznica,

preskrbljena po najnovejših zahtevah in z najnovejšimi pripravami v Gorici,

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ tik „Krojaške zadruge“.

Priporoča se preč. duhovščini za prevezavo misalov; slavnim krajnim šolskim svetom in učiteljstvu za prevezavo šolskih knjižic in sploh za vsako delo, bodisi v popravilo ali na novo izdelanje, za kar zagotavlja trpežni izdelek in točno postrežbo po jako kulantnih cenah.

Rojakom v mestu in okolici se priporoča udani

Ivan Bednařik,
knjigovez.

Artur Makutz,

klepar v Ozki ulici (Via Stretta), se priporoča slavnemu občinstvu. Izdeluje vsakovrstna kleparska dela.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8 priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, briskih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici,

Gosposka ulica hiš, št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izberi, kakor: sukno, platno, prlenino, Chiffon, oksfort, srovico, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte; nadalje vsakovrstno perilo, srajce, Jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez pogajanja.

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli 12

uljudno priporoča čast. duhovščini svojo delavnico za izdelovanje cerkvenih posod in orodja iz srebra in medenine iz najboljših kovine po poljubnem slogu in po nizki ceni. — Stare reči popravi, posrebrni in pozlati v ognju.

Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da je pripravljen jim cerkveno orodje napravljati tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Pošilja vsako blago poštnine prosto.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14,

(blizu lekarne Gironeoli).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak stan. — Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in poselne sobe je po nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloide, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiro ter razne tapetarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegatnejšo sobno opravo, na katero se še posebej opozarja p. n. občinstvo!

Krojaški mojster

Franc Čufer

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7 v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji, izdeluje

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporoča se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini in učencem srednjih in ljudskih šol za obilna naročila.

Anton Obidič,

čevljar

Semeniška ulica hiš, št. 4 Gorica,

priporoča se

za raznovrstna naročila po meri za gospe in gospode.

Naročila se izvršujejo hitro.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici h. št. 23,

(v hiši g. dr. Lisjaka)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu, istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta.

Razpošilja blago na vse kraje. Cena primerna, postrežba dobra.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš, št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nürnbergskega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci, mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Ustanovljena tvrdka leta 1866.

Ivan Drufovka v Gorici

na Travniku št. 5.

Tovarna nadplato Ozka ulica št. 8. — Filijalki v Komnu in Sežani.

Tovarniška zaloga usnja in nadplato

ter vseh potrebščin za čevljarje, različnega usnja za sedlarje, knjigoveze, tapetarje itd. itd.

Lastna tovarna nadplato (Schuhobertheile),

šepa in urezuje se po meri iz vsacega usnja dobro in hitro.

Izdelovalnica jermenov in oprav za vole.

Glavni zalagatelj

vošila (biksa) v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Kupuje surove kože in loj po najvišjih dnevni cenah.

Ceniki na zahtevo zastoj in franko.